

dette er afbalansert i forhold til andre emneområder. Det er f.eks. ikke helt klart, hvorfor netop arvelige blodsygdomme og bindevævssygdomme fyller næsten 100 sider af bogen.

Efter hvert kapitel er en række relevante og nyttige internet-referencer. Dette innebærer en række gentagelser og disse henvisninger kunne være samlet ét sted.

Til slut i bogen er en nyttig ordliste, hvor alt tilstedeværende innhold er relevant, men hvor der mangler en række mere simple forklaringer, f.eks. kb betyr kilobase og lignende. Indeks i bogen er desværre ikke omfattende og gjennomarbeidet, som det burde være.

Bogen har kun meget få og kun sort/hvide tabeller og illustrationer og er meget teksttung med meget lidt opsplitning af afsnit og i den sammenheng er det ekstremt viktig med et overordentlig gjennomarbeidet indeks, så man let kan finne spesifikke ting. Bogen egner sig mere til en gennemlæsning kapittel for kapittel end opslag.

Bogen representerer en blanding af formidling af fagstoff i et for lægpersoner lettere forståelig sprog end tradisjonelle lærebøker i klinisk genetik, men inneholder desværre flere steder personlige synspunkter og mangel på referencer, når mere antropologiske og bløide synspunkter bliver fremført. Som eksempel kan nevnes, at der mangler referanse til at foreldre til barn med recessive arvelige tilstande ikke er særlig plaget av skyldfølelse (pagina 53). Der er også synspunkter om kommersielle aspekter i genetisk testing versus statslige kilder (pagina 55) og mangel på anvendelse av tilgjengelig kunnskap, f. eks. når det handler om omtale av sosiologiske aspekt av sykdomsopfattelse (pagina 54), hvor en nylig disputats fra Universitet i Tromsø (V. Marton) kunne være inndraget.

Bogen beskriver troværdig aktuell praksis for medisinsk genetik i Norge og reiser en del diskussions temaer, som har stor plass i norske medier. Den inneholder en række til dels personlige synspunkter og afveininger, som efter min oppfattelse ikke hører hjemme i denne type bog, men snarere i kronik form i daglige medier.

Andre steder er forfatteren tydeligvis præget av sit fagsprog og får ikke konsekvent forklart alle fagtermer første gang de opptræder. Dette gjør læsningen vanskelig for lægfolk. Mange steder kunne forklaring av fagtermer som f.eks. SNP (single nucleotide polymorphism) gøres lettere forståelig ved at anvende figur sammen med en tekstmessig forklaring.

Samlet vurdering: Bogen har således en række nyttige aspekter og aktuell nyhetsverdi, men ville have draget nytte av en strammere editering og af, at muligvis flere forfattere hadde supplert hinanden. Det kan anbefales i en eventuel senere udgave av bogen at skelne skarpere mellom formidling av faglig stoff og præsentation av mere

personlig afbalansert diskussionstemaer og at forbedre indeks betraktelig således, at bogen får større anvendelighet som opslagsbog, samt at tilføje en lang række figurer for at opbyrde teksten mere.

Som forbillidlig eksempel på, hvordan denne proces er sket i en sammenlignelig lærebog kan nevnes en nylig engelsk lærebog, hvor figurer er flittig anvendt og hvor omhyggelig udvalgt meget relevant patient cases illustrerer den problematik, der presenteres (1).

Lisbeth Tranebjærg

Audiologisk afdeling
Bispebjerg Hospital
og
Wilhelm Johannsen Center
Institut for klinisk og molekylær medicin, ICCM
Panum Institutttet
København

Litteratur

1. Read A, Donnai D. New clinical genetics. Banbury, UK: Scion, 2007.

Oversiktlig håndbok om monitorering av fødselshjelp

Verdens helseorganisasjon

Monitoring emergency obstetric care

A handbook. 152 s, tab, ill. Genève: WHO, 2009.

Pris CHF 35

ISBN 978-92-4-154773-4

Målgruppen er helsemyndigheter, helseorganisasjoner, forskere og helsearbeidere som jobber for å forbedre helsetilbudet til gravide og fødende over hele verden. Maternell mortalitet har de siste årene vært et

av de viktigste fokusområdene i et globalt helseperspektiv. Ett av tusenårsmålene er å redusere maternell mortalitet med 75 % over en 25-årsperiode (1990–2015).

Dette er en praktisk håndbok som definerer indikatorer for maternell mortalitet samt en veileder i planlegging og monitorering av prosjekter på dette området. Formatet er ringperm og det er rikelig med tabeller og illustrasjoner. To tredeler av boken består av skjemaer som anbefales brukt ved denne typen prosjekt.

Forfatterne definerer åtte indikatorer som til sammen beskriver fødetilbudet eller tilgangen på helsehjelp under svangerskap i det enkelte land eller region, og som gjør det mulig å sammenlikne og følge utviklingen. Indikatorene defineres som tilgjengelighet på akutt fødselshjelp i form av fødestuer eller sykehus, geografisk forde-

ling av fødetilbudet, fordeling av fødsler på de ulike fødetilbudene og om behovet for akutt hjelp er dekket for den enkelte kvinne på de ulike nivåene. Videre definerer man keisersnitt som en kvalitetsindikator (5–15 %) og direkte maternell dødelighetsrate < 1 % som en annen kvalitetsindikator. De siste to kvalitetsindikatorer er intrapartum og neonatal død (innen ett døgn) og andel av indirekte maternelle dødsfall (hiv, tuberkulose, diabetes osv.)

I tillegg defineres signalfunksjoner som benyttes for å overvåke helsehjelpen. Dette er en anerkjent og relativ enkel medisinsk intervensjon som anbefales ved livstruende situasjoner. Ett eksempel er muligheten for kirurgi og blodtransfusjon ved ekstruterin graviditet.

Dette er en oversiktlig og lettlest håndbok som anbefales til alle som jobber med overvåking og monitorering av gravide og fødende, spesielt i den tredje verden. Den kan også gi nyttig informasjon til oss som jobber innen velfungerende og høyspesialisert medisin i Norge.

Anne Flem Jacobsen

Kvinneklinikken
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Pasientinformasjon – strukturert og illustrert

Ferri FF.

Ferri's Netter patient advisor 2010–2011

1 032 s, ill. Philadelphia, PA: Saunders Elsevier, 2009. Pris USD 100

ISBN 978-1-4160-6037-6

Dette er et omfattende opslagsverk som tar sikte på å gi summarisk, strukturert informasjon til pasienter om en lang, lang rekke sykdommer og tilstander. Alle kapitlene er bygd opp på samme vel-

kjente måte, med to sider fordelt på definisjon, årsaker, symptomer, diagnostikk og behandling. Kapitlene inneholder også en lenke til ytterligere informasjon på nettet, via pasientforeninger eller spesialistforeninger.

Alle kapitlene er grundig og glimrende illustrert med velkjent Nettersk pedagogikk, og illustrasjonene fremstår uten tvil som det beste ved boken. Faglig sett er det stor bredde, og alle de mest aktuelle temaene innenfor de vanligste norske spesialitetene er tatt med. Derimot savnes et kapittel om prosedyrer, som det også naturlig vil være et stort behov for informasjon om. Andre